

Schriftelijke vragen ex Art. 38 RvO

Aan: College van B&W van gemeente Groningen

Betreft: Uitrol 5G

Datum: 11 april 2020

Geacht college,

Binnen niet al te lange tijd worden de eerste 5G-netwerken in Nederland uitgerold.¹ 5G is de vijfde generatie van mobiele netwerktechnologie, na de in 2013 geïntroduceerde LTE (beter bekend als 4G), UMTS (3G) in 2001 en GSM (2G) in 1992. 5G belooft een in theorie tienvoudig hogere bandbreedte en veel lagere 'latency' - correspondentietijd tussen zender en ontvanger - waardoor een veelvoud aan digitale innovaties het licht zouden kunnen zien.

Over de introductie van 5G is echter veel te doen. Zo heeft de gemeenteraad de afgelopen maanden veel berichten binnengekregen van inwoners die zich er zorgen over maken, lijkt het voor gemeenten onduidelijk welke gevolgen de implementatie van de nieuwe Telecomwet (aangenomen in juli 2019) heeft en zijn er vragen op het gebied van energie, veiligheid, privacy en gezondheid. Op dit laatste gebied is de weerstand tegen 5G in een stroomversnelling geraakt na het ontstaan van bepaalde complottheorieën die suggereren dat deze technologie correleert met de opkomst van het coronavirus. Hiervoor is geen enkel bewijs, maar het heeft wel geleid tot brandstichting van verschillende zendmasten in Nederland, waaronder onlangs ook in Groningen.²

Onze fractie heeft daarom de volgende vragen over de uitrol van 5G in de gemeente Groningen:

1. Welk beeld heeft het college van de nieuwe rechten en plichten van de gemeente ten opzichte van de (ondernemende activiteiten van) telecomaandieners naar aanleiding van de aangenomen Telecomwet, in het bijzonder met betrekking tot de uitrol van 5G?
2. Welke financiële lasten denkt de gemeente te moeten dragen om de uitrol van 5G mogelijk te maken? En in hoeverre kunnen deze lasten vanuit de telecomaandieners en/of andere bestuurslagen (Provincie, Rijk) worden gecompenseerd?

De 5G-infrastructuur heeft volgens sommige bronnen 150-170% meer energie nodig dan andere draadloze technologieën.³ Ook intensificeert 5G het data- en daarmee energieverbruik, waardoor bijvoorbeeld servers en datacenters ook veel meer energie zullen gaan gebruiken.⁴

3. Kan het college een inschatting maken van hoeveel méér energie het 5G-netwerk in de gemeente Groningen verbruikt ten opzichte van bestaande

¹ Bron: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/t-mobile-belooft-heel-nederland-5g-in-2020-en-begint-in-den-haag~b1af0e7a/>

² Bron: <https://www.oogtv.nl/2020/04/politie-neemt-brandstichting-bij-zendmast-in-groningen-hoog-op/>

³ Bron: <https://www.computable.nl/artikel/nieuws/mobility/6616185/250449/telcos-vrezen-hogere-energierekening-door-5g.html>

⁴ Bron: <https://www.nature.com/articles/d41586-018-06610-y>

draadloze technologieën zoals 4G? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe verhoudt deze toename in energieverbruik zich tot de CO₂-doelstellingen die de gemeente zichzelf heeft gesteld, zoals Groningen CO₂-neutraal 2035?

4. Komt een deel van dit (extra) energieverbruik voor rekening van de gemeente in verband met haar faciliterende functie (zie ook vraag 2)? Zo ja, welk deel?

Op 9 oktober 2019 brachten de lidstaten van de Europese Unie een verdiepende rapportage uit over de veiligheidsrisico's met betrekking tot 5G.⁵ Hieruit blijkt dat "de nieuwe techniek (...) volgens het rapport nieuwe aanvalsmogelijkheden met zich mee (brengt) die met name door staten en staatshackers misbruikt kunnen worden."⁶ Dit hangt samen met de gehele structuur van 5G, namelijk dat er veel meer zenders (= te hacken punten) nodig zullen zijn en dat er ook veel meer verbonden (en dus te hacken) apparaten zullen zijn.

5. Deelt het college de zorgen genoemd in dit rapport? Zo nee, waarom niet?
6. Heeft het college plannen het 5G-netwerk te implementeren in haar eigen (digitale) infrastructuur?⁷ Zo ja, kan het college dan aangeven op welke manier de eerdergenoemde veiligheidsrisico's kunnen worden geminimaliseerd en de privacy van de inwoners van deze gemeente (en bezoekers) kan worden gewaarborgd?

In de Tweede Kamer is, voorafgaand aan de Telecomwet, onder andere gedebatteerd over de mogelijke gezondheidsrisico's door 5G, waarbij een groot deel van de Kamer, op initiatief van Kamerlid Laura Bromet (GroenLinks), vroeg om meer onderzoek op dit gebied op grond van het voorzorgsprincipe. Het kabinet vond dit niet nodig, omdat zij geen aanwijzingen heeft dat 5G risico's met zich meebrengt.⁸

7. Wat is de opvatting van het college met betrekking tot de zorgen die er leven over de mogelijke gezondheidsrisico's van 5G?
8. Los van deze opvatting, deelt het college onze mening dat het tijdig informeren en betrekken van inwoners die zorgen hebben over de uitrol van 5G, om welke reden dan ook, veel onrust weg kan nemen? Zo nee, waarom niet?

De afgelopen maanden hebben veel gemeenten gereageerd op de uitrol van 5G, in het bijzonder in het licht van de aangenomen Telecomwet. Zo hebben de gemeenten Maastricht en Amsterdam bezwaar aangetekend bij het Ministerie van Economische Zaken.

9. Is het college op de hoogte van deze bezwaren? Zo nee, is zij bereid in contact te treden met deze (en mogelijk andere) gemeenten over deze bezwaren? Zo ja, in hoeverre (h)erkent zij deze bezwaren?

Een laatste vraag hangt samen met de manier waarop er over de uitrol van 5G gecommuniceerd wordt.

⁵ Bron: <https://tweakers.net/nieuws/158388/eu-rapport-waarschuwt-voor-veiligheidsrisicos-van-5g-netwerken.html>, rapport als bijlage (A) bijgevoegd.

⁶ Ibidem.

⁷ Denk hierbij ook aan de proeftuin Binnenstart monitoring en de ontwikkelingen van de 'Smart City' in zijn algemeenheid.

⁸ Zie Kamerbrief '5G en gezondheid' van 16 april 2019, als bijlage (B) bijgevoegd.

10. Deelt het college onze opvatting dat er, gezien de zorgen op dit gebied en de vermoedelijk grote rol voor gemeenten in deze uitrol, er voor het college een actieve rol ligt in het faciliteren van gesprekken tussen gemeente, providers, gebruikers en inwoners waarin zorgen en verwachtingen gedeeld kunnen worden? Zo ja, hoe denkt zij invulling te geven aan deze rol? Zo nee, waarom niet?

Namens de fractie van GroenLinks,

Nick Nieuwenhuijsen